

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажи Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Гроза зза океану.

Вже то в нинішніх часах Европєць не може нарікати, що єму нудно. Нема тиждня, а часом і дня, щоби телеграми не рознесли по всіх закутках, де лише сягає цивілізация, про якусь незвичайну подію. Поминаємо тут закрутанину Драйфуса з усіма єї вічно таємними і вічно новими загадками, — се вже річ звичайна. Але чи не знаменита се розривка для Европєця: раз анархістичний атентат, другий раз шумний поклик царя в справі загального роз'оруженя, то знов скандал в котрімсь парляменті, міністерияльна криза, або бодай скандал в родині славного колись Гурка і т. д. і т. д. Словом, ми переживаєм правдивий fin de siècle і бавимо ся неначе в театрі на незлій комедії.

Тимчасом розірваний тими безустанними сюрпризами пересічний Европєць не звертає уваги на важну подію, що розвиває ся за далеким океаном. Не бачить тих новочасних Римлян, що хотять загарбати в свої руки богатства цілого світа. Президента Сполучених Держав північної Америки Мек-Кінлія можемо сміло порівнати з типовим римским диктатором, з тою лише зміною, що новочасний диктатор обрав собі до діланя поле фінансове і при помочи численних промислових спекулянтів-мільонерів, — типи римских проконзулів, — хоче всі инші великі держави перемінити на золотодайні провінції. Хто знає, чи імя сего великого мужа не буде становити точки перелому в історії світа, до чого і рахуба часу з почином XX. столітя надає ся добре.

Три економічні питання виринають на поли торговельних взаємин між Европою а Америкою.

Сполучені Держави потребують нині багато гроша. Звісно, що по кожній війні, а особливо щасливій, економічний рух в данім краю обявляє ся живо. Удала кампанія з Іспанією приспорила Сполученим Державам багато енергії в тім напрямі.

Переважає там тепер дух імпериялістичний і потягає за собою побільшенє видатків на армію а передовсім на флоту. Вкінци здобуті Американцями просторі краї вимагають великого грошевого вкладу, щоби незвичайні богатства природи належито визискати. З того не трудно передвидіти, що Америка дуже сквапно буде загортати гроші з Европи, а в наслідок сего вартість золота піде у нас в гору. Цілій Европі усміхає ся отже не дуже весела перспектива — грошеві відносини заострять ся і стрінуть ся з великими трудностями.

Не менше важною справою по заключеню іспаньско-американьского мира являє ся цукрова kwestія. Куба, Порторіко і Філіппини се краї, що найбільше надають ся під управу цукрової тростини. Особливо з Куби вивожено доси величезні засоби цукру, хотая управа цукрової тростини обмежалась там до незначного простору. Колиж тепер Американці возьмуть ся з властивою їм енергією до експльоатації всіх тих великаньских просторів, що лежали доси облогом, то европейскому цукровництву грозить дуже поважна небезпека. А щож доперва говорити про инші відобрані Іспанії острови, котрі якби сотворені лише до управи цукрової тростини.

Подібно стоїть справа з залізом. До недавна продукція заліза і стали стояли по заду европейских країв. Але вже тепер рішче американьске правительство перевисшило значно під тим взглядом цілу Европу, не виключаючи Англії, котра від давних літ держала провід в продукції чорного металю. На разі однакож американьске залізо не буде творити великої конкуренції залізничому промислови Европи, особливож Англії і Німеччині, бо сама Америка потребує тепер багато того металю на нові залізницї, воєнні кораблі і инші подібні інвестиції. Але що буде скоро Америка полагодить свої потреби?

Хотая отже небезпечність конкуренції американьского цукру і заліза не стоїть Европі за плечима, то все таки не перестає она бути страшною. Невичерпана аме-

риканьска енергія, котра, здає ся, росте в міру того, чим більші труднощі стають єї в дорозі, становить в тім взгляді найлучшу запоруку.

Що-ж робить Галичина на вид наближаючої ся тяжкої пересправи на широкій арені світа? Спить, як звичайно, і то сном глибоким. Жалувати ся на зростаючу бідуюміють у нас в формі навіть дуже видосконаленій, але то не перепиняє галицкому промислови бути послідним в цілій Европі. А чейже наша країна не така Богом забута, коли німецькі і англійські промисловці находять в ній обильне жерело зиску. І капіталів нам не брак — банків і всіляких фінансових інституцій є може аж за богато, але капітал сей зміють у нас обертати лише на позички, або нещасливими спекуляциями приводити інтересованих до материяльної руїни. Смільі і на взір европейский починені підприємства деяких одиниць стають задатком піднятих і у нас на більшу скалю фінансових операцій.

Значінє Ів. Котляревского в рускій літературі.

Відчит проф. В. Масляка на обході 100-літнин роковин відродженя українсько-рускої літератури в Перемішли дня 8-го зрудия 1898.

(Дальше.)

Суб'єктивні, стороньскі історики називають сию прояву на організмі рускім впливом «сильнійшої, ассимілюючої цивілізації». З точки нашого погляду ми називаєм сию прояву справедливійше: моральним самоубійством. Доконувано єго доти, поки на народнім ши не остала лишень темна маса. Демократично-військова організація, сливуча в історії рускій під назвою Козаччини, не вивела з себе також тривких наслідків. Не усталила державних порядків, а упавши під натиском стороньских обставин великою руїною, привела на світ друге виданє давних боярских перевертнів, себ-то козацке дворянство, а оно не в тривких і не в постійних вихованє порядках, ще красше і скорше потягло в Москву, чим єго предтечі перли між

Пригоди в ніч під новий рік.

Новеля Генрика Чоного, перевід С. Єзерского.

(Дальше.)

— Мій принце, зваю, яку почесть винен я вашим словам. Король і його пресьвітла родина се той люд, котрому я служу. На се, що зовуть людом, годї зважати. Край, се власність короля. Народи мають лише на стільки вартість, на скільки вони подібно зерам за головним числом, того-ж вартість підносять. Але тут не пора, щобиśmy сей перемолочений крам слів о вартости люду відновляли, а прошу о всемілостивійше рішенє, чи мати му честь ваші довги відомим способом сплатити.

— Кажу вам, ні! Ніколи коштом стотисячів або і більше убогих родин.

— Королівска Високість, се-ж тільки іде на рахунок дому Абрагамка Леві. А коли я сей дїм зневолю, що він вам до квітів ваших дсвгів ще 50 тисяч готівкою доложить? Думаю, се

дасть ся зробити. Сей дїм зискує через сию одну операцію так много, що...

— Відай і для вас пане графе, вийде ще гарний тринкаль?

— Ваша Королівска Високість мають охоту жартувати. Я лиш горю від бажаня, щоби́м знов відзискав вашу прихильність.

— Ви, дуже добре.

— Тож могу надїятися, мій принце?

— Пане графе, я зроблю, що справедливе; зділайте-ж і ви вашу повинність.

— Моя повинність вам служити. Завтра скажу прикликати Левія, дібу торгу і мати му честь Вашій королівській Високости згадані квіти разом з значком на 50 тисячів левів доручити.

— Ідїть проч! Об тїм не хочу нічого чути.

— А Ваша королівска Високість привернуть мені знова свою любов, бо не будучи у міністерстві, не міг би я зовсім Абрагамкови Леві...

— Я-б хотів, щоб ви і ваше міністерство і ваш Абрамко Леві сидїли всі три в острозі. Се вам мовлю, вийде заказ вивозу збіжа, не спаде дорожня живности в сей час, не продасть

в сей час жидівський дїм зложено в шпїхлїрах збіже за куплену ціну, я іду без проволоки до короля, викрию єму всі циганьства і поможу вас разом з Абрамком Левієм з краю прогнати. Будьте-ж певні, я встою ся в слові.

Пилип обернув ся, пішов у салю танців і лишив міністра фінансів зовсім остовпїлого, неначеб приріс на місце.

7.

— Коли звелить Ваша королівска Високість заїхати повозови — шепнув єму якийсь голос, коли він вздовж салї посеред масок переходив. Був се заживний, голяндский купец в короткій перуці, котрий єго заговорив.

— Я не поїду.

— Минуло пів до дванайцатої, принце. Гарна сьпівачка вас дожидає. Она нудьгує.

— Нехай собі що засьпіває.

— Як-то, княже, ви мали би инакше надуматися? Ви мали би її покинути? — стратити сию золоту хвилю, за котрою ви від двох місяців надаром зітхали? Ваш білет, котрий я передав від вас днес рано сеньорі Ролїні враз

Литву і Ляхів. Саме собою розуміє ся, що серед таких обставин мусіло прийти до політичної смерті народу.

Тамта доба перших дев'яток віків замкнула ся сумнішим кінцем, чим був її почин; в X., XI., XII., XIII. віці духовенство руске бодай шановане і поважане задля своєї, вправді не рідної, але чужої, но все-ж таки великої освіти.

Під кінець XVIII. віку на метрополітичнх і єпископских руских престолох сидять люди зовсім чужі, ієрархія духово спольщена, або зросийщена, — загал духовенства і світського і чорного безпримірно темний, невчений, світоглядом своїм мало-що висший над звичайного мужика. І щастем було, що сей мужик лишив ся черствим і кремезним а живим пнем народу свого; він не спроневірив ся ні своїй вірі, ні своїм звичаєм серед страшних невзгод неволі і пониження горнув ся він лиш до тої, як він, бо враз з ним, погордженої і осьміяної любови. Він і єго рідна мова, се пара нерозлучних горячою любовію сповитих супругів, а вірність їх взаїмна була так могуча і так звязка, що одно без другого було немисливе, а одно другому платило найщирішими взаєминами. Обое разом ставили собі свій окремиї Пантеон, пам'ятник своєї вірности і любови. Були тим пам'ятником простонародні пісні, повірки, казки, — була, одним словом кажучи, ціла устна література. З окремих світоглядом, що увіковічнив в собі всі фази простонародного житя лучили ся всі святости народні в формі згадок про бувальщину, а все разом творило величну святиню, що дожидала лишень. Він мав до сеї святині увійти, а набравши звіттам, з віковичного огнища, блискучого жару: »запалити — як каже Шевченко — новий світ і обновити рай«. Тим святцем був Котляревский Іван. Він перший до творів своїх ужив свого матеріалу, своїх рідних елементів, а вложивши свої твори в стрій народної мови виявив на тій дорозі перші условини свого значіння в нашій літературі.

Не час і не місце тутка розводити ся широко і подрібно над біографічним образом творця Енеїди. Імя рідоначальника нашої теперішної літератури, житє і самі єго твори звістні нашій інтелігенції, звістні також тим селянам нашим, що читають пильно популярні видання наших просвітних товариств. Зазначимо лишень, що творець нашої першої епопеї, першого драматичного твору мусів бути не аби-яким письменником, коли про єго праці списано чимало осудів і критик. Хто знає, чи з іменем Івана Котляревского не лучить ся більша критична література, чим з іменами всіх других письменників наших, виявши, розумієсь, Шевченка. — Він і єго твори займали собою критиків російских, руских і польских; що більше, декотрі з єго критиків писали інакше про него ранше, а інакше знов пізнійше. Між критиками єго праць видимо таких синів науки і знавців естетики, як Срезневский, Микола Костомарів, Яков Головацкий, Панталеймон Куліш, Піпін, Онішкевич, Петров, Кониський, Др. Оме-

з золотим годинником, доконав сего чуда. Ся горда неласкавка піддає ся. Ще нині в полудне були ви нею так заняті, а тепер нараз стали мов лід студені. Що вам стало ся? Я зовсім не понимаю сеї переміни?

— Мені се байдуже.

— А леж ви приказали мені, щобим вас провів до неї о пів до дванаїцяті. Чи маєте иньше зобовязанє?

— А вжеж.

— Чи не вечерниця у графині Борн? Она не явила ся на балю; принайменше між всіма масками єї не бачу. Я міг би єї між тисячами розпізнати по єї ході і властивім способі, в який она свою красну головку носить. Чи в неї княже?

— А кола-б і в неї, чи маю вам се повірвати?

— А — розумію і мовчу. Але чи не прикажете звістити сеньорі Ролліні, що не прийдете?

— Коли она допустила, що я за нею взидхав два місяці, найже она і за мною хоть два місяці взидхає. Я не йду.

(Далі буде.)

лян Огоновский, проф. петербурского університету Дашкевич, проф. черновецкого унів-рситету Смаль-Стоцкий, проф. Грушевский і многи други. Побіч Великоросів стоять між тими іменами імена своїх трудженників, а всі они, один від другого незалежно, єднають ся в похвальних гимнах на честь творця перелицьованої Енеїди, Наталки Полтавки і Москаля-чарівника.

Нема між тими критиками ні одного, хто-би виступав з запереченєм стійности тих творів. Число тих творів невелике: одна поема, одна триактова оперета і одноактовий водевіль. В поемі, що єї хист зайнятий з латинської поеми Вергілія, описав Котляревский блуканину троянського героя Енея після знищення Трої, але те саме описав і Вергілій! в чім отже ріжниця? Слово »перелицьована« пояснює нам все. Котляревский, відшукавши і пізнавши схожість поміж судьбою Енея і єго товаришів, а судьбою розігнаних по знищеню Січи Козаків, ввів до своєї поеми під видом Троянців живих Козаків-Запорожців. Треба було добре знати життя-бутє, давний звичай і обичай старих, незабутих Січовиків, »чубатих Славян«, щоби пером віддати описи того, чим вже очи автора натішитись не могли. Котляревский виявляв ся з того обовязку епіки, як не мож ліпше. За час своєї військової служби мав він нагоду почути доволі переказів про те буїне січове лицярство: він знав козацкі пісні, він знав ся з людьми, що і бачили Січ і жили в ній; в єго поетичній уяві ставало все в авторский реєстр; з поодиноких переказів, оповідань, пригадок виривали цілі величні образи до єго епопеї; в ній бачимо справді все, чим Січ запорожска жива була: безпримірну відвагу провідника і товаришів, очайдушність в найприкрійших обставинах, проворність в хвилях рішучої небезпеки, а понад все той своїрідний, свій питомий гумор і вдачу. Ся точка найважнійша із всіх прикмет Енеїди. Як запорожске Козацтво ішло, чи на арматі, чи на списи, чи чайками через пороги на гремучі філії Чорного моря, чи в ясир, або у каторгу, або врешті на смерть з люлькою в зубах, а з усміхом на устах, серед загального реготу із летючою під облаки піснею, — так і »слово, або пісня про синів матери Січи« не могла вийти інакшою, як веселою злукою гумору і дотепу. Хто так знав бувальщину, той мусів знати і времена, та людей сучасних. Позитивною відповідію на се: »Наталка Полтавка«, бо ся оперета — се вірна фотографія, вірний малюнок одної лишень приключки не з святочного, а з буденного житя українського простонародя.

(Далі буде.)

Вісти політичні.

Становище християнсько-славянського сою за супроти правительства знов не певне. Словінські послы грозять знов опозицією, бо не суть задоволені з міністра просвіти Біляндта, котрий не відносить ся зовсім прихильно до їх домагань. Яко найновійший факт находять они, що в полудневій Стирії німецький »Schulverein« заложив в однім селі школу, а міністерство веліло громаді удержувати єю школу з власних фондів, хотяй в громаді є лиш 11 німецьких дітей т. зн. 4⁰/₁₀ загального числа шкільних дітей. Словінські послы підносять надто, що міністерство не казало доручити громаді писемного полагодженя тої справи, щоби громада не могла внести зажаленя до адміністраційного трибуналу. Словінці старають ся позискати полуднево-славянський клуб до тої справи і удадуть ся також з жалобою до президента міністрів гр. Туна. — В послідних днях клуб сей потерпів значну страту. Посол Біянкіні виступив з него, бо клуб відмовив підпису своїх членів на одній з інтерпеляцій Біянкіні-го. За єго приміром пішли послы Періч і Трумбіч і виступили також з клубу. Факт сей однакж поки-що не певний, бо иньца вість єго заперечує.

Криза кабинетова і парламентарна на Угорщині закінчила ся поки-що тим, що парламент в суботу відрочено аж до дня 17. с. м. Коли в суботу о 11. год. зібрали ся послы на засіданє, опозиція зібрана в палаті почала викрикувати: »Шукають президента«.

Наконець з'явив ся віцепрезидент Лянґ а за ним і президент міністрів Банфі. Опозиция повитала єго словами: »Проч з ним«. Віцепрезидент Лянґ дзвонив і дзвонив, а наконець кинув дзвінком об стіл та крикнув: Прошу о спокій бодай на короткій час, доки я проводжу. Коли наконець настав трохи спокій, віцепрезидент подав до відомости, що послы виступивші з ліберальної партії, поскладали також свої мандати до комісії. Опозиция приняла єю заяву грімкими оплесками. Ледви відчитано спис петицій, як председатель перервав засіданє на 10 минут. По перерві, коли відкрито знов засіданє, віцепрезидент заявив, що позаяк партії не можуть згодити ся на вибір президента, а він не в силі вести провід через довший час, то зараз по засіданю подасть ся формально до димісії. В тій хвили хотів промовити президент міністрів Банфі, але опозиция не допустила до того. Наконець все-таки заявив Банфі, що був змушений предложити Монарсі відрочене парламенту і відчитав рескрипт королівский відрочуючий парламент до 17. с. м.

НОВИНКИ

— Святочний обхід столітних роковин відродження українсько-руської літератури відбуде ся в Станиславові дня 19-го грудня 1898 заходом українсько-руских товариств: Тов. Руских жінок, Руска Бесіда, Руский клуб, Станисл. Боян, Філія тов. Просвіти і Шкільна Поміч. Програма: I. О год. 12. в полудне: (в сали товариства ім. Мюншкка) Віче всенародне з слідуючим порядком: 1. Вступне слово — Д-ра Михайла Коцюби. 2. Огляд нашої економічної діяльности від часу народного відродженя — реф. О. Николи Бачинського. 3. Програма нашої праці економічної на будуче — реф. Д-ра Евгена Левицького. — II. О 7. год. вечером (в тій самій сали) Святочний вечер з слідуючою програмою: 1. Про Котляревского та відроджене українсько-руської літератури — річ проф. унів. Д-ра Олександра Колесси. 2. На вічну пам'ять Котляревскому, вірш Шевченка — деклямація. 3. Наталка Полтавка, народна оперетка в 3 діях Івана Котляревского, відіграє дружина аматорів в супроводі оркестри військової. 4. Де Русь живе В. Матюка — відєспіває хор мішаний тов. »Станиславський Боян«. 5. Живий образ. III. Комере в концертном муз. військової. — Вступ на всенародне віче вільний. — Ціни місць на святочний вечер: ложка ч. I і X. по 5 зр., прочі ложки по 4 зр., фотелі по 1 зр. 20 кр., крісла першорядні по 1 зр., другорядні по 80 кр., треторядні по 50 кр., крісла бальконові по 1 зр., партер по 30 кр. а для війска, учеників і селян по 20 кр., галерія по 15 кр. Білетів дістати можна в торговлі Вп. п. Стахевича а в день вечера від год. 6. в касі театральній. Початок вечера точно о год. 7¹/₂ вечером. Вступ на комере тільки за запрошеннями. Стрій на святочний вечер і комере — вечерковий.

— Цісар уділив з своїх приватних фондів погорільцям в Дідушицях великих запомоги в квоті 2.000 зр.

— Ювілейних медалів роздав магістрат міста Львова доси 3015 штук а має ще їх роздати звиш 9.000.

— Підгірська спілка для торговлі безрогами скликає до Рогатина на день 29-го грудня віче, на котрім відпоручники »Спілки« будуть пояснювати дотеперішну діяльність, діловодство і евентуальні користи, які припадуть кождому, що приступить з уділом до товариства.

— »Руска Бесіда« в Перемишлі скликає загальні збори членів на день 31-го грудня о 5-ій годині вечером з порядком дневним, приписаним §. 26. статута.

— Комітет українсько-руської видавничої спілки подає до відомости, що на нараді 8-го грудня принято мериторично статут товариства, а для формального принятія і вибору членів надзираючої ради і контрольної комісії скликані будуть участники підчас латинських свят (час і місце будуть оголошені осібно); право голоєу на тім зборі будуть мати ті, що найпізнійше в день збору зложать виписового 1 зр. і якусь частину уділу. З днем 10-го грудня зголошено до спілки 128 уділів. Взаємо всіх інтересуючих ся розвитєм нашої літератури, аби далі зголошували ся і заохочували иньших, щоби спілка могла відразу розвинути ширшу діяльність. Зголошеня і гроші (вписове 1 зр., уділ 25 зр.) посилати треба на адресу адміністрації »Літературно-наукового Вістника« у Львові, ул. Чарнецкого ч. 26.

— Цісар в кумах при трійняках. Саме в день цісарского ювілею, 2. грудня, привела в одній малій місцевості в Чехах жінка ткача, Марія Ріхтер, аж трое дітей на світ. Трійнятка булл самі хлопці. Позаяк в тій родині було аж че-

тверо дїтий, з котрих найстаршому п'ять лїт, то єя подїя, збільшаюча громадку дїтий до семіро, перепудила родичів; настала обава, що нужда ще збільшить ся, бо жінка не зможе разом з чоловіком займатися ткацтвом. Знакомі порадили їм, щоби они віднесли ся телеграфічно до цїсаря, котрий тоді перебував в Вальзе і попросили єго в куми до ювілейних трійнят. На превелику радість родичів навісла до кількох годин телеграфічна відповідь, що Цїсар готов євновити ту просьбу. Дня 4-го с. м. відбули ся хрестини, на котрі цїсар визначив свого заступника за кума. Перший хлопець, що прийшов на сьвіт, дістав імя Франц Йосиф, другий імя Рудольф, а третій імя Альбрехт. Трійнятка сьуть здорові і сильно розвинені; та й стан здоровля матери є зовсім добрий.

— **Яна буде погода.** Мимо того, що вже маємо половину грудня, на дворі все ще тепло, вітер дув із заходу і несе нам дощ замість снігу, а зими як не видати так не видати; виглядає майже так, як би у нас вже таки не мала бути зима. Але здаєсь, що нема обави, незадовго вже завитає до нас она; із західних гірських країв доносять іменно, що там вже стали падати сніги і взяли морози, а теплота обнизила ся так значно, що змінний і хмарний воздух і в наших сторонах потреває вже лиш коротку і настануть сніги та морози.

— **Обильна скільність нафти** вибухла оноді в другім шибі австро-бельгійського товариства експлоатаційного в Гумнісках. Минувшого року лучилось то само в першій шибі. Вибух був так великий, що приготівані резервоари наповнили ся відразу, а кілька сот бочок ропи попало ровами. При наглім вибуху ропа вертїлїчї лише завдяк притомности ума спас ся від смерти.

— **За розрухи.** Трибунал в Новім Санчи скінчив в суботу розправу против 60 обжалованих за антисемітські розрухи. Засуд випав так: трох обжалованих засуджено на 5 місяців тяжкої вязниці, п'ятеро на 4 місяці, дванадцятьох на 3 місяці, шіснадцятьох на 2 місяці, сімох на 6 тижнів, шістьох на 1 місяць вязниці, а трох на кількадневний арешт. Прочих увільнено.

— **Самоубийство з любови.** Стражник скарбовий Йосиф Лучин в Сколім, 19-літній молодець, залюбив ся в панні Г., дочці місцевого будівничого. Мимо того, що панна була єму прихильна, не було що їй гадати о вінчаню. Родичі панни присилували єї, аби приймила осьвідченє п. Г., старшого стражника скарбового, також зі Сколього, котрий знав о тїм, що єго суджена любить ся в Лучині. В наслідок того був Лучин виставлений на безстанні докори. То довело єго до розпуки і він дня 5. с. м. в ночі прийшов до дому панни Г., а коли застав двері заперті, відобрав собі жите вистрілом з карабіна під самим домом.

— **Огонь.** В суботу згоріло село Братківці під Станиславом. Ратунова акція була неможлива з причини сильного вітру. Згоріло 50 загород.

— **В Японії** відбуде ся в році 1902 перша світова вистава. Правительство вже поробило важні приготіваня. На весну повідомить Японія офіційно всі держави о місци і часі отвореня тої світової вистави.

— **В Барцельоні** підчас заваленя будівляного каналу вісімнадцять осіб понесло смерть. Катастрофа повстала в наслідок наглого і нечаяного припливу води.

— **Населенє польского королївства** в Росії в протягу остатних 40 лїт побільшилось о 98.4%, або з 4,754,466 мешканців зросло до 9,454,943. Пересїчна густота населеня виносить 84.6 на одну квадратну версту. На кожде з 114 міст випадає пересїчно по 18,000 мешканців.

— **Цїкава статистика.** Одна англійська часопись подає статистичне порівнанє річної консумції хлїба і тютюну. В Великій Британії з'ужито минувшого року хлїба за 825 мільонів франків, а тютюну за 814 мільонів франків. Англія отже видана на хлїб, сей найважнійший артикул поживи, лиш о 14 мільонів більше як на злишну приємність — тютюн; з того виходить, що кождий пересїчний мешканець Англії видає на тютюн річно лиш о 30 кр. менше як на хлїб.

— **Родина Гурків** хилить ся швидко до упадку. Бувший губернатор Варшави мав трох синів. Найстарший з них, полковник головного штабу в Варшаві, подав ся недавно до димісії. Стало ся то зараз по відданю в Париж свого молодшого брата, котрий в вязниці закінчив жите. Полковник Гурко є знаний в Варшаві зі свого поганого діла з одним книгарем. Він купив підступом від того книгара одну заказану книжку, а відтак єго заденуціовав. Книгар заплатив за то значну грошеву суму. На вість о тїм полковник Остроградский сейчас появил ся перед єго батьком губернатором і заявив, що всі офіцери подають ся до димісії, не хочючи товаришити з єго сином. В наслідок того молодий Гурко мусїв опустити полк. По кількох лїтах він знов повернув до Варшави і тут заскопїла єго вість о учинку єго брата в Монте Карло. Третий син Гурка був заступником губер-

натора в Варшаві. Він оженив з дочкою багатого купця, та став гулятикою, тратив гроші, а вкінці взяв ся до фальшованя векслів. Старий Гурко мусїв сплачувати за него довги. Тепер старий Гурко видко в клопотах, бо єго майно Сохарово в Тверській губ. виставлено на примусову продаж.

— **Богатство народів.** Наколи схочемо оцінити богатства народів після великості їх капіталів і стану промислу, то помнїші цифри стануть нам в поміч. — І так вартість промислової продукції представляє ся річно: в Сполучених Державах 7000 міль. доларів, в Англії 4100 міль. дол., в Німеччині 2915 міль., у Франції 2245 міль., в Росії 1815 міль., в Австро-Угорщині 1625 міль., в Італії 605 міль., в Бельгії 510 міль., в Іспанії 425 міль., а в Швейцарії 160 міль. доларів. Як бачимо, Росія стоїть на п'ятім місци, але коли приглянемо ся обережнїше, то замїтимо, що з тих абсолютних чисел не можемо нічого на певно заключати. А як возьмемо під увагу число населеня тих держав в відношеню до повисних цифр, то одержимо слїдуючу таблицю: населенє Сполучених Держав виносить 72.3 мільонів, Англії 39 міль., Німеччині 52.3 міль., Бельгії 6.4 міль., Франції 38.5 міль., Італії 31.3 міль., Іспанії 22.2 міль., Швейцарії 3 міль., Австро-Угорщині 43.3 міль., Росії 129 міль. Високість річної продукції на голову: Англії 103.5 доларів, Сполучені Держави 96.8 дол., Бельгії 80 дол., Швейцарія 80 дол., Франція 58.3 дол., Німеччина 57.6 дол., Австро-Угорщина 37.5 дол., Італія 19.3 дол., Іспанія 19 дол., а Росія 14 доларів. Тут знов бачимо що иншого. Англія стоїть на першій місци. Відтак доперва слїдують Сполучені Держави, Бельгії і Швейцарія, хоть так малі, а стоять на третім місци, Франція стоїть вище як Німеччина, а Росія на самім кінци. Скількість уживаня сили пари дасть нам поняте о степені розвою промислу. Слїдуюче зїставленє лиш в приближеню вияснить нам поступ або застій кождої держави. І так: парової сили уживають Сполучені Держави 18 мільонів коний, Англія 12 мільонів, Німеччина 6 міль., Франція 5 міль., Австро-Угорщина 2½ міль., Росія 2½ міль., Бельгії 1 міль. Беручи під увагу населенє, переконаємо ся, що на 1000 людей кожного краю випадає парових коний: Англія 303.0, Сполучені Держави 248.9, Німеччина 172.0, Бельгії 156.2, Франція 129.8, Австро-Угорщина 57.7, Росія 19.4. Сли пр. 129 мільонів населеня Росії на обшарі, що виносить майже 1/3 часть землі, добувають більше залїза як Бельгії, котра має ледво 6½ мільонів мешканців, то не можна твердити на тїй підставі, що Росія доганяє вже в промислї инші держави.

— **Силоміць цивілізують.** Хїнській цїсаревій-вдовици, ба їй нікому в цїлій хїнській державі, як она велика, певно їй не присвоєно ся, що Европейцї будуть колиєсь так силоміць ширити свою цивілізацію, як то роблять тепер, та що зачнуть таки від самої цїсареві. Европейскі амбасадори в Пекїні старали ся дуже о то, щоби хїнська цїсарева приймила у себе на авдїяцїі европейскі дами і остаточно мимо всего опору поставили на своїм, хоч все ще не вповні, бо цїла справа застрягне на одній формальности. Цїсарева-вдовица Цу-ші згодила ся вже на то, що прийме всім дам европейских; сїм дам будуть вибрані з европейских амбасад (жінки амбасадорів), а осьму виделегує американське посольство (американський посол мабуть нежонатий). Цїсарева хотїла насамперед, щоби при сїм прийнятю посередничив товмач французкої амбасадї. Але то право зажадав англійский амбасадор для свого товмача і вказував на то, що уряд заграничний (Цунг-лї-Ямен) кореспондує з заграничними державами також по англійски. Але бо опислі зажадали і другі амбасадї, щоби підчас прийнятя посередничили також їх товмачі, і так справа на сїм поки що застрягла, і єї ще не порїшено. Але не досить того: амбасадори ще їй накиннули цїсаревій церемонїял, в якїй она має приймати европейскі дами, і цїсарева згодила ся на него. Після того має цїсарева сидїти на престолї, уставленім на трибуні, встане перед кождою представленою єї дамою і відтак прикаже стоячому по лївій руці коло престола товмачеві подати дамі крісло. По прийнятю буде для дам в побічній сали поданий сніданок, в котрїм возьме участь і цїсарева. Підчас прощаня поступить цїсарева знов тої великої ласки, що стане перед кождою европейскою дамою і подасть їй руку. Рівночасно передасть цїсарева через них поклін і їх монархиям а також і жінкам президентів Форі і Мек Кінлія.

— **Дзвінок ч. 23 з 5-го грудня** містить: Вороги і сови (дальше) *Івана Франка*. Ювілейний рік. Малі герої, картини з життя дїтїй, написала *Віра Лебедова*. В обороні слабшого. Водопад і жерело *В. Рїленка*.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць падолист 1898.

I. Стан довжний:

1. Удїли членів	53.944 кор. 36 сот.
2. Фонд резервовий	3.433 „ 30 „
3. Спеціальна резерва	— „ — „
4. Вкладки:	
а) стан на початку падолиста	383.358 к. 02 с.
б) вложено в падолистї	21.462 „ 85 „
разом	404.820 к. 87 с.
в) винято в падолистї	10.644 „ 61 „
позїстає з кінцем	394.176 к. 26 с. 394.176 „ 26 „
5. Сальдо процентів (побраних)	23.415 „ 05 „
6. Дивіденда за рік 1897 не піднята	651 „ 26 „
7. Кошта спору	151 „ 42 „
8. На рахунку біжучім	384 „ 12 „
9. На льокації Тов. обезп. «Дністер» і «Красного Союзу кредитового»	7.590 „ 40 „
	Сума 484.064 кор. 64 сот.

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені:	
а) стан на початку місяця	425.263 к. 99 с.
б) удїлено в падолистї	33.520 к. — с.
разом	458.783 к. 99 с.
в) сплачено в падолистї	15.666 к. 25 с.
Стан з кінцем	443.117 к. 74 с. 443.117 кор. 74 сот
2. Готівка в касї з 30. падолиста	13.897 „ 54 „
3. Цїнні папери фонду резервового	3.197 „ — „
4. Цїнні папери инші	400 „ — „
5. В щадниці почтвовї (оборот чековий)	7.882 „ 78 „
6. В инших інституціях кредитових	12.100 „ 82 „
7. Сальдо коштів адміністрації	3.468 „ 76 „
	Сума 484.064 кор. 64 сот.

Членів прибуло 47, убуло 5, оставало з кінцем падолиста 1333 членів з 1379 декларованими удїлами в сумі 68.950 корон. — Стопа процентава від вкладок 4½%, процент від позичок удїлюваних з провізїєю на кошти адміністрації 6½%.

Львів, дня 30. падолиста 1898.

Товариство взаїмного кредиту «Дністер».

Телеґрами.

Відень, 13. грудня. Цїсар надав бувшому залїзничому міністрови, Гутенбергови, при нагодї перенесеня єго в сталий стан спочинку, гідність барона.

Відень, 13. грудня. Міністер Чех гр. Куденгове перебуває від вчєра у Відни. Побут єго тут має, здаєсь, звязок зі справою скликаня чєско-го сойму. Після чуток в парламентарних кругах тої сойм збере ся дня 28-го грудня і відбуде два засїданя — на першім буде предложена а на другім ухвалена бюджетова провізория. Та провізория буде виїмково трєвати не три, але шість місяців.

Відень, 13. грудня. На підставі автентичних інформацій доносять, що вість, мовби то цїсар наміряв удатись в найблизших днях до Будапешту, є неправдива. Цїсар перед святами взагалі не виїде з Відня, а самі свята перебуде в Вазьє у своєї дочкї архикнягинї Валерї.

Прага, 13. грудня. Місцевости Кляпшай грозить знов небезпека ще більша від тої, яка була в цвїтнї с. р. в наслідок усунуваня гори. В протягу остатних 24 годин земля усунулась на ново о 1½ метра, творячи небезпечні риси і щєлини. Між населенєм панує великий перєстрах мимо того, що правительство зарядило средства осторожности, щоби завчасу запобічи нещастю.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:45		з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00		до Підволочиск, Бродів з головної двірця
7:40		" Янова	6:05		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)
7:50		" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче,	6:15		" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча
7:55		" Сокала і Рави рускої	8:35		" Кракова (Відня, Берліна)
8:05		" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:45		" Янова
8:15		" Тернополя і Бродів на дворець головний,	8:50		" Кракова (Відня, Варшави)
9:05		" Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	9:15		" Сколього, Калуша, Борислава, Хирова
10:35		" Іцкан, Сучави	9:35		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
10:45		" Ярослава, Любачева	9:53		" з дв. Підзамче
1:01		" Янова	9:55		" Белзця, Рави рускої, Сокала
1:30		" Кракова (Відня, Берліна, Вороцлава)	10:55		" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави
1:50		" Сколього, Стрия, Калуша, Хирова	1:55		" Підволочиск, Кієва з дв. головного
2:15		" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	2:08		" з дв. Підзамче
2:30		" Підволочиск (Кієва, Одесса) на дв. Підз.	2:40		" Іцкан (Ясс, Букарешту)
		на дв. гол.	2:50		" Кракова (Відня, Вороцлава, Берліна),
		" Козови, Бродів на дв. Підз.			" Любачова чер. Ярослав, Ясла чер. Ря-
		на дв. гол.			" шів, Хабівки чер. Рашів або Тарнів.
5:00		" Іцкан, Сучави	3:00		" Стрия, Сколього тільки від 1/8 до 3/8
5:25		" Сокала, Белзця і Любачева	4:55		" Ярослава, Самбора через Перемишль
5:40					
5:55					
Ніч			Ніч		
3:04		з Підволочиск, Козови, Грималова на Підз.	4:10		до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)
3:30		на дв. головний	5:20		" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
5:10		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30		" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави
6:10		" Кракова (Відня) Самбора на Перемишль	6:40		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
8:45		" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:55		" Тернополя з двірця головного
9:10		" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	7:00		" Лавочного (Мункача, Пешту)
9:39		" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	7:10		" Сокала, Рави рускої
9:45		" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:15		" Тернополя з двірця Підзамче
9:55		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:44		" Янова
10:30		" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	10:05		" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави
12:15		" Стрия, Калуша, Борислава.	11:00		" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)
			11:27		" Підволочиск, Бродів з дв. головного
					з дв. Підзамче

ЗАМІТКА: Гога нічка числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 26 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього мая, готель Імперяль) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

Дмитро Затурский

поруцає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відвортною почтою.

140

Учитель

орган руского Тов. педагогічного дво-

тижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік з ар., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 ар.

Всялякого рода

інструмента музичні

найдешевше в виключнім фабричнім складі

I. Капрალიка у Львові.

147

Цінники даром.

21-24

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришене зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різьбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи сьвітські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесійні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, каплиць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконане.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і втворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній овіці нашої П. Т. Публїки духовної і сьвітської, надіємо ся, що звольть Она причинити ся до осягненя сеї ціли численними замовленнями, котрі приймає

виключно лиш Дирекция Товариства.

З глибоким поважанєм

Дирекция.

Товариство не послугає ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величви 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезия, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильвіше увагляднюване артистичного викінченя навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Саморodne почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко

ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміреных цінах.

76—?

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Зибликевича ч. 18, Львів.

У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поруцає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовленя і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешкане